

Єдиний державний екзамен з УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Варіант 7206

Інструкція щодо виконання роботи

Екзаменаційна робота складається з двох частин, що містять 27 завдань. Частина 1 містить 26 завдань, частина 2 – одне завдання.

На виконання екзаменаційної роботи з української мови відводиться 3,5 години (210 хвилин).

Відповідями до завдань 1-26 є цифра (число) або слово (кілька слів), послідовність цифр (чисел). Відповідь запишіть в зоні відповіді в тексті роботи, а потім перенесіть у бланк відповідей №1.

КВМ

Бланк

Відповідь: ::

А	Б	В	Г	Д
5	2	6	1	3

 7 5 2 6 1 3

Відповідь: :: РАСКИДАТЬ ИСПУГАТЬ. 9 Р А С К И Д А Т Ь И С П У Г А Т Ь

Відповідь: :: 1 2 4 14 1 2 4

Завдання 27 частини 2 – твір за прочитаним текстом. Це завдання виконується на бланку відповідей №2.

Всі бланки ЄДЕ заповнюються яскравими чорними чорнилами. Допускається використання гелевої, або капілярної, або пір'яної ручки.

При виконанні завдань можна користуватися чернеткою. Записи у чернетці не враховуються при оцінюванні роботи.

Бали, одержані Вами за виконанні завдання, сумуються. Намагайтеся виконати як можна більше завдань і набрати найбільшу кількість балів.

Після завершення роботи перевірте, щоб відповідь на кожне завдання у бланках відповідей №1 і №2 була записана під правильним номером.

Бажаємо успіху!

Частина I

Відповідями до завдань 1-26 є цифра (число) або слово (кілька слів), послідовність цифр (чисел). Запишіть відповідь в поле відповіді в тексті роботи, а потім перенесіть у БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ №1 справа від номера завдання, починаючи з першої клітинки, без пробілів, ком та інших додаткових символів. Кожну букву чи цифру пишіть в окремій клітинці відповідно до наведених у бланку зразків.

Прочитайте текст і виконайте завдання 1-3.

(1)Розташований у північно-східній частині Африки Єгипет – батьківщина найдавнішої цивілізації. (2)Відомо, що за три, чотири і навіть п'ять тисячоліть до нашого часу, коли варварські племена, що проживали в Середній Європі, ще носили звірині шкури і жили в печерах, Єгипет вже був країною з високорозвиненим суспільним устроєм, де процвітали сільське господарство, ремесла і література. (3)<...> найбільше єгипетська цивілізація прославилась грандіозними інженерними роботами зі створення мережі водовідвідних каналів і колосальними архітектурними спорудами, руїни яких викликають подив навіть у сучасних техніків.

1

Укажіть речення, у яких правильно передається **ГОЛОВНА** інформація, що міститься в тексті. Запишіть номери цих речень.

1) Єгипет розташований на північному сході Африки, він є родиною найбільших цивілізацій Азії.

2) За рівнем розвитку Стародавній Єгипет рівновеликий сучасним йому цивілізацій Європи.

3) Крім інших своїх досягнень, стародавня цивілізація Єгипту прославився грандіозними інженерними роботами і колосальними архітектурними спорудами.

4) Єгипет був країною з високорозвиненою релігійною культурою, літературою та образотворчим мистецтвом.

5) Єгипет уже в глибоку давнину був цивілізованою державою, що прославилася, крім усього іншого, інженерними роботами зі створення мережі водовідвідних каналів і найбільшими архітектурними спорудами.

Відповідь: _____.

2

Яке з наведених нижче слів (сполучень слів) повинно стояти на місці пропуску в третьому (3) реченні тексту? Випишіть це слово (сполучення слів).

Тобто

Але

Так як

Наприклад,

Таким чином

Відповідь: _____.

3

Прочитайте фрагмент словникової статті, в якій наводяться значення слова РОБОТА. Визначте значення, в якому це слово вживається у третьому (3) реченні тексту. Випишіть цифру, що відповідає цьому значенню у наведеному фрагменті словникової статті.

Робота, -и, ж.

1. Чиєсь виконання чого-небудь, чийсь труд.
2. *тільки мн.*, з означ. Та чи інша діяльність щодо виготовлення, створення, обробки чого-небудь.
3. Примусова праця, як метод покарання, впливу на засуджених.
4. Коло занять, обов'язків, те, чим зайнятий хто-небудь; справа, діло.
5. Праця, заняття, служба на якому-небудь підприємстві, в якійсь установі як засіб існування, джерело заробітку.

Відповідь: _____.

4

В одному з наведених нижче слів допущено помилку в постановці наголосу: **НЕПРАВИЛЬНО** виділена буква, що позначає наголошений голосний звук. Випишіть це слово.

рЕшето

кОтрий

течіЯ

жалюзІ

ознАка

Відповідь: _____.

5

В одному з наведених нижче речень **НЕПРАВИЛЬНО** вжито виділене слово. **Виправте лексичну помилку, дібравши до виділеного слова паронім. Запишіть дібране слово.**

Попереду всіх іде старий, певне, вірний соратник Сірка, тримаючи перед собою РЕГАЛІЇ кошового.

Як людина досвідчена і ТАКТИЧНА, Андрій Іванович не проявив будь-якої поспішності, не став набридати Харитонові.

В їхніх відносинах не було тих ПОКАЗНИХ ніжностей, які можна спостерігати в деяких сім'ях.

Щоб стати гарним педагогом, потрібні, кажуть, не тільки знання, ще й ТАЛАНТ.

З ТИЛЬНОГО боку валу збереглися сліди дерев'яного зрубу, спорудженого з дубових колод.

Відповідь: _____.

6

Відредагуйте речення: виправте лексичну помилку, **вилучивши зайве** слово. Випишіть це слово.

Стало зрозуміло, що ми неправильно визначили основну суть експерименту – тепер нам доведеться проводити дослідження спочатку.

Відповідь: _____

7

В одному з наведених іменників допущено помилку у формі кличного відмінка. Виправте помилку і запишіть це слово правильно.

любов

краю

ясеню

Олю

тесляре

Відповідь: _____.

8

Установіть відповідність між граматичними помилками і реченнями, в яких вони допущені: до кожної позиції першої колонки доберіть відповідну позицію з другої колонки.

ГРАМАТИЧНІ ПОМИЛКИ	РЕЧЕННЯ
А) неправильне введення дієприкметникового звороту	1) Інтелігенція плазувала перед іноземщиною, яка забула свою культуру.
Б) неправильне вживання особових займенників	2) Сонечко зайшло, і надворі почало вже темніти.
В) неправильна побудова складних речень	3) Татовий приклад допоміг Марусі Чурай залишитися твердою в цих складних умовах.
Г) неправильний порядок слів у реченні	4) На їй було багато прикрас.
Д) помилка у творенні форм присвійних прикметників	5) Успіхів великих досягли завдяки творчій праці.
	6) Правий берег Дніпра горбистий.
	7) Ми милувалися картиною бушуючого моря біля наших ніг.
	8) Червень – пора, коли «Брати наші менші» виховують молодняк.
	9) Нарешті яр закінчився, відкрився квітчастий луг.

Запишіть у таблицю вибрані цифри під відповідними буквами.

Відповідь:

А	Б	В	Г	Д

9

Укажіть варіанти відповідей, у яких у всіх словах одного рядка пропущена одна й та сама буква. Запишіть номери відповідей.

- 1) кош..чок, зл..вати, оп..ратися
- 2) з..монька, др..жати, стіл..ць
- 3) м..двяний, в..рховіття, бл..зький
- 4) ім..на, р..монт, м..гдаль
- 5) дв..рцята, зач..сати, стріч..чка

Відповідь: _____.

10

Укажіть варіанти відповідей, у яких у всіх словах одного рядка пропущена одна й та сама буква. Запишіть номери відповідей.

- 1) пр..бавити, пр..бідний, пр..блискучий
- 2) пр..болючий, пр..великий, пр..смачний
- 3) пр..багатий, пр..тихий, пр..швидкий
- 4) пр..балковий, пр..високо, пр..кочувати
- 5) пр..сохлий, пр..злий, пр..сипати

Відповідь: _____.

11

Укажіть варіанти відповідей, у яких в усіх словах одного рядка пропущений м'який знак. Запишіть номери відповідей.

- 1) кишен..ці, нян..чин
- 2) кружал..це, іран..ський
- 3) сторонон..ці, мудрец..
- 4) промін..ці, чотир..ох
- 5) облич.., друкарен..

Відповідь: _____.

12

Укажіть варіанти відповідей, у яких у всіх словах одного рядка пропущений апостроф. Запишіть номери відповідей.

- 1) без..язикий, сузір..я
- 2) риб..ячий, об..єднання
- 3) рутв..яний, відв..язати
- 4) рум..яний, р..ядок
- 5) розм..який, різьб..яр

Відповідь: _____.

13

Визначте речення, у якому **НЕ** зі словом пишеться разом. Розкрийте дужки і випишіть це слово.

Людина (НЕ)ДЛЯ того створена, щоб терпіти поразки...

І якусь (НЕ)ВІДОМУ зажуру навіває та пісня мені.

Брехня (НЕ)СОЛОДКА, а правда гірка.

Хліб (НЕ)ТІЛЬКИ (НЕ)МОЛОЧЕНИЙ, а й на тік (НЕ)ВОЛОЧЕНИЙ.

(НЕ)ВКЛОНИВШИСЬ, ягідки (НЕ)ЗІРВЕШ.

Відповідь: _____.

14

Визначте речення, у якому обидва виділених слова пишуться разом. Розкрийте дужки і випишіть ці два слова.

ДЕ(НЕ)ДЕ ще хмари клубочаться і пливуть (ХТОЗНА)КУДИ.

Вони (В)ДВОХ хутенько піднялися (НА)ГОРУ.

Прощались поспіхом, (НА)ШВИДКУ й рушали, кваплячись, неначе (НА)ВЗДОГІН за долею.

ПЛІЧ(О)ПЛІЧ сядемо між беріз, ВІЧ(НА)ВІЧ тихо поговоримо.

У тиху погоду в лісі ані шелесне: ТИХО(ТИХО), тільки КОЛИ(НЕ)КОЛИ флейтою іволга грає.

Відповідь: _____.

15

Укажіть всі цифри, на місці яких пишеться **НН**.

Усі важливі події в житті наших людей традиційно пов'язана(1)і з різними видами декоративних рушників, починаючи від щода(2)о ужиткових «утиральних», до «покутніх», тих, якими увінчували куток з божницею. Рушники супроводжують людину від народження(3)і до смерті. На рушник у селянських родинах приймали новонароджену(4)ого. Довгим рушником-наміткою жінки покривали голову, чоловіки в'язали його як пояс.

Відповідь: _____.

16

Розставте розділові знаки. Укажіть два речення, в яких потрібно поставити **ОДНУ** кому. Запишіть номери цих речень.

1) Світ наш неповторний гарний розмаїтий!

2) Майдани парки і вулиці усе немовби в летаргійнім сні.

3) Надворі повсюди лежала роса на пожовклій траві осінній на круглій павутині попід стріхою.

4) Луки гори пишні сади все зелене й припишкле.

5) Відшелестіли лебеді і трави.

Відповідь: _____.

17

Розставте розділові знаки: укажіть цифри, на місці яких у реченні повинні стояти коми.

Змалку треба шанувати рідну мову (1) навчаючись від батька (2) й матері (3) бабусі (4) і дідуся отого мовного багатства.

Відповідь: _____.

18

Розставте розділові знаки: укажіть цифри, на місці яких у реченні повинні стояти коми.

Здається (1) всі (2) коли зроблять щось погане (3) повертаються до свого дитинства.

Відповідь: _____.

19

Розставте розділові знаки: укажіть всі цифри, на місці яких у реченні повинні стояти коми.

Землю (1) що крила дала мені (2) довічно (3) буду любити.

Відповідь: _____.

20

Розставте розділові знаки: укажіть всі цифри, на місці яких у реченні повинні стояти коми.

Трапляється (1) що кепський твір напише (2) й великий письменник (3) але ще ніколи не траплялося таке (4) щоб кепський письменник написав великий твір.

Відповідь: _____.

21

Знайдіть речення, у яких **кома ставиться** відповідно до одного й того ж правила пунктуації. Запишіть номери цих речень.

1)Надзвичайно різноманітний світ нашої планети. 2)Він дивує нас багатством видів, форм, барв, надзвичайними плодами, чарує своєю неповторною красою, вабить нерозгаданими таємницями.

3)Людське життя немислиме без рослин. 4)Багато рослин завдяки своїм цілющим властивостям здавна використовуються для лікування різних хвороб, виготовлення нових медичних препаратів.

5)У наш час з усіх кінців земної кулі лунають голоси вчених, які з тривогою повідомляють про значне збіднення рослинності у різних країнах. 6)В окремих країнах створено Червоні книги. 7)Червона книга – це не просто перелік видів для ознайомлення з ними. 8)Рослини, занесені до неї, охороняються законом.

(За В. Протопоповою)

Відповідь: _____.

Прочитайте текст і виконайте завдання 22-27.

(1)Ми відпочивали на цьому острові третій день. (2)Чекаючи товариша, який подався в село закупити продуктів, я оглядав усе довкола. (3)Згодом побачив, як від берега рушив човен. (4)У ньому сиділо троє засмаглих парубіжків.

(5)Скупавшись і перевіrivши снасті, я пішов через острівцеь на протилежний берег. (6)Раптом почув дивний звук. (7)Повернувшись, побачив у розкуйовдженому гіллі куца собаку. (8)Він лежав і здався повністю безпорадним: лапи безвільно відкинуті вбік, морда – на зів'ялому листі. (9)Собака не поворухнувся, тільки повільно повів запаленим оком, що виражало біль і тугу. (10)Очевидно, хворий чи поранений.

(11)Як же пес опинився на острові? (12)Невже його привезли хлопці, які нещодавно приставали до острова на човні? (13)Знайшовши неподалік бляшанку, я набрав води і спробував напоїти тварину. (14)Собака намагався ковтнути рятівну вологу.

(15) – Де ти взяв цього пса? – почувся голос товариша.

(16)І в цю мить собака загарчав, ледве підвівся і встав на чотири лапи. (17)Я не міг повірити своїм очам: невже тварина, яка ледь переводила подих, звелась і навіть силкується захистити мене? (18)Я розповів про човен, що причалював до берега, яким, мабуть, і підкинули пса.

(19)Ми оглянули собаку. (20)На боці суцільна рана, шерсть облізла, шкіра подекуди відвисла. (21)Аж за серце взяло, коли ми дивилися на нещасну тварину.

(22)Ми енергійно взялися його лікувати. (23)Спершу промили рану водою, змиваючи налиплий пісок, потім обережно обробили йодом, присипали стрептоцидом і перев'язали моєю сорочкою.

(24)Довіrivшись нам, собака стояв сумирно, лише іноді сіпався від болю, шулив тремтячі вуха, мружив очі.

(25)Я відчував, як у ці хвилини сповнююсь співчуттям, співпереживанням, – дарма що ми лікували тварину, а не людину. (26)Ми спорудили з листя курінь і сховали собаку від пекучого літнього сонця, пригадали цікаві мисливські пригоди, уявляли, як восени підемо з ним на полювання.

(27)Раптом почулося хрипкувате пострілювання мотора. (28)Зовсім неподалік до берега пристав човен, який я одразу впізнав. (29)Із нього вийшла дівчина.

(30) – Альбатрос! – озвалася вона.

(31)Собака, що досі непорушно сидів коло намету, моторно звівся і з хворобливою грацією пораненої тварини побіг назустріч. (32)Дівчина опустила навколiшки і погладила пса поміж вухами.

(33) – Це ваш собака? – запитав я непривітно. – Що з ним сталося?

(34)Дівчина ніяково розповіла, що це собака товариша і що тварина мало не обварилася, коли випадково перевернувся казан з рибальською юшкою...

(35) А на наш докір, що не допомогли гончакові, пояснила, що ніхто не знав, як це зробити.

(36) – То ви привезли його здихати на острів? – різко перервав дівчину мій товариш. – (37) Курс лікування ще не закінчено, до побачення.

(38) Дівчина, гнівно глянувши на нас, круто розвернулася, пішла геть.

(39) Собака спробував кинутися навздогін, та товариш міцно тримав його за ремінь, заспокоюючи.

(40) Коли човен віддалився, товариш відпустив ремінь. (41) Собака підбіг до води і тужливо заскімлив, дивлячись на протилежний берег Дніпра, де на узліссі білили намети молодіжного табору.

(42) – Від нього відреклись, а він не здатен досягнути людської жорстокості, відплачує за неї незрадливою любов'ю. (43) – Вірність! – сумно сказав товариш.

(За Є. Гуцалом)

22

Які з висловлювань відповідають змісту тексту? Укажіть номери відповідей.

1) Скупавшись і перевіrivши снасті, один з хлопців пішов через острівця на протилежний берег і раптом почув дивний звук.

2) Дівчина розповіла, що це собака товариша і що тварина мало не обварилася, коли випадково перевернувся казан з рибальською юшкою.

3) Від собаки відреклись, але вона не здавалась і продовжувала шукати своїх хазяїв.

4) Хлопці лікували собаку, а потім передали її дівчині.

5) Троє хлопців поранили собаку і кинули її вмирати на безлюдному острові.

Відповідь: _____.

23

Які з перерахованих тверджень є правильними? Укажіть номери відповідей.

1) Речення 1-4 містить розповідь.

2) Речення 20 містить опис.

3) Речення 2 пояснює зміст речення 1.

4) Речення 25-26 містить роздум.

5) Речення 36-38 містить роздум з елементами розповіді.

Відповідь: _____.

24

З 19-21 речення випишіть фразеологізм.

Відповідь: _____.

25

Серед речень 5-9 знайдіть те, яке пов'язане з попереднім за допомогою особового займенника. Напишіть номер цього речення.

Відповідь: _____.

Прочитайте фрагмент рецензії, складеної на основі тексту, який Ви аналізували, виконуючи завдання 22-25. У цьому фрагменті розглядаються мовні особливості тексту. Деякі терміни, використані в рецензії, пропущені. Вставте на місця пропусків (А, Б, В, Г) цифри, що відповідають номерам термінів зі списку. Запишіть під кожною літерою відповідну цифру.

26

«Щоб передати усю трагічність ситуації, автор використовує синтаксичні засоби: (А) _____ (речення 11, 12), (Б) _____ (речення 16, 23, 24), троп (В) _____ (дивний звук, речення 6) та лексичний засіб: (Г) _____ (не вірити своїм очам, переводила подих, речення 17)».

Список термінів:

- 1) складні речення
- 2) однорідні члени речення
- 3) питальні речення
- 4) фразеологізм
- 5) антоніми
- 6) синоніми
- 7) епітет
- 8) порівняння
- 9) метафора

Відповідь:

А	Б	В	Г

Не забудьте перенести всі відповіді у бланк відповідей № 1 згідно з інструкцією щодо виконання роботи.

Частина II

Для відповіді на це завдання використовуйте БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ №2.

27

Напишіть твір за прочитаним текстом.

Сформулюйте одну з проблем, порушених автором тексту.

Прокоментуйте сформульовану проблему. Додайте до коментаря два приклади-ілюстрації з прочитаного тексту, які, на вашу думку, важливі для розуміння проблеми вихідного тексту (уникайте надмірного цитування). Поясніть значення кожного прикладу та вкажіть смисловий зв'язок між ними.

Сформулюйте позицію автора (оповідача). Висловіть власне ставлення до позиції автора щодо проблеми вихідного тексту (згода чи незгода) й обґрунтуйте його. Додайте приклад-аргумент, спираючись на читацький, історико-культурний або життєвий досвід. *(Не допускається звернення до таких жанрів, як комікс, аніме, манга, фанфік, графічний роман, комп'ютерна гра).*

Обсяг твору – не менше 150 слів.

Робота, написана без опори на прочитаний текст (не за поданим текстом), не оцінюється. Якщо твір є переказом або повним переписуванням вихідного тексту без коментарів, така робота оцінюється в 0 балів.

Твір пишіть акуратно й розбірливо, дотримуючись норм сучасної української літературної мови.

